

FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK

Feladó: Európai AGER projektcsapat
Címzett: Minden AGER piac

Másolat: Prof. Dr. Isabell M. Welpé, Stratégiai és szervezeti vezető
Müncheni Műszaki Egyetem

Dátum: 2016.01.09.

Tárgy: AGER 2016 – Főbb megállapítások Magyarországgal kapcsolatosan

A TUDOMÁNYOS PARTNERNEK FELTETT KÉRDÉSEK	1
Általános kérdések	1
Konkrét kérdések	2
FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK MAGYARORSZÁGGAL KAPCSOLATOSAN	3
A felmérés adatai	3
1. kérdés: A magyarok pozitívan viszonyulnak a vállalkozáshoz	3
3. kérdés: Magyar AESI pontszám Nincs jelentős változás	4
2. kérdés: A magyarok függetlenségre vágyanak	7
4. kérdés: A magyarok nem gondolják, hogy a jövőben nagyobb szerepet kap az önfoglalkoztatás	8
5. kérdés: A magyarok kevésbé hajlandóak a megrendelők felkutatására és megszerzésére	9
Függelék Kérdőív	11

A TUDOMÁNYOS PARTNERNEK FELTETT KÉRDÉSEK

Prof. Dr. Balaton Károly
Miskolci Egyetem

ÁLTALÁNOS KÉRDÉSEK

1. Melyek a legfontosabb eredmények Magyarországra nézve?

A magyar válaszadók által adott válaszok azt mutatják, hogy a magyarok általánosan kevésbé vállalkozó szelleműek, mint más EU tagállamok illetve a világ más országának lakói. Ez nem meglepő. A magyar állampolgárok körében elvégzett korábbi felmérések is hasonló eredményre jutottak. Ez részben a történelmi múlnak köszönhető. A rendszerváltás előtt Magyarországon nem lehetett vállalkozni, és a kommunista ideológia negatív képet alakított ki az emberekben a vállalkozókkal szemben. Valószínűleg ez a történelmi háttér a magyarázata annak, hogy az idősebbek kevesebb vállalkozói készséggel rendelkeznek, mint a fiatalabbak. A fiatalabb generáció tagjai kevésbé tapasztalták meg a vállalkozói létformával kapcsolatos kedvezőtlen előítéleteket, ezért ők nyitottabbak a vállalkozásra, mint az idősebbek.

Az általános magyarországi helyzetképnek lehet egy másik oka is. Összehasonlító nemzetközi tanulmányok kimutatták, hogy a magyarok fokozottan pesszimisták a saját jövőbeli kilátásaikat illetően. Valószínűleg ez magyarázza azt a gyakran megfigyelhető választ, hogy a magyarok meglehetősen pesszimisták ítélik meg egy új vállalkozás beindítását és a sikerek elérését.

2. Melyek a leginkább meglepő eredmények Magyarországot tekintve?

Nem találtam meglepő megállapításokat a kutatás eredményei között. Számomra úgy tűnik, hogy az eredmények mögött két meghatározó tényező áll. Az idősebbek kevésbé optimisták a vállalkozást illetően, mint a fiatalok. Ez részben ahhoz az általánosan megfigyelhető mintához kapcsolódik, hogy az idősebb emberek nem annyira nyitottak az új ötletekre és lehetőségekre, mint a fiatalok. Az eredmények mögött álló másik tényező pedig az lehet, hogy a magasabb végzettségű emberek nyitottabban viszonyulnak a vállalkozási lehetőségekhez, mint azok, akik nem rendelkeznek felsőfokú végzettséggel. Elég sok felsőfokú oktatási intézményben oktatnak vállalkozási ismereteket, ahol az elméleti tudáson kívül gyakorlati példákkal szemléltetik egy új vállalkozás indítását, és megmutatják, milyen ismeretek és képességek szükségesek egy új vállalkozás elindításához. Sok egyetemista már egyetemi éve alatt elindítja saját kisvállalkozását, így ők felkészültebben és optimistábban viszonyulnak a vállalkozói létformához.

3. Mi lehet az utóbbi időben tapasztalt fejlődés oka?

Az utóbbi időben látható fejlődésnek két oka lehet. A kis- és középvállalkozások száma évről évre növekszik. Így Magyarországon is egyre több kézzel fogható példát láthatunk a sikeres vállalkozásokra. Vannak ezek között kiemelkedően sikeres cégek, amelyek jelentős figyelmet kapnak az üzleti sajtóban. Ezeknek a vállalkozásoknak a tulajdonosai és felsővezetői nagyszerű példaként szolgálnak arra, hogyan lehet elindítani és működtetni egy sikeres vállalkozást.

A fejlődés másik lehetséges oka a javuló üzleti környezetben lehet. A legutóbbi

pénzügyi válság óta a magyar gazdaság növekvő pályára állt, és kedvezőbb lehetőségeket kínál a kisvállalkozások számára.

KONKRÉT KÉRDÉSEK

- 1. Mi az oka annak, hogy a magyar válaszadók jóval több mint fele (59 százaléka) nem szívesen vállalja új megrendelők felkutatását és megszerzését? (5. kérdés)**

Ez az eredmény rámutat arra, hogy Magyarországon a marketingorientált üzleti viselkedés nem megszokott dolog. Régebben elsősorban a termelésorientált viselkedésre helyezték a hangsúlyt. Ez valószínűleg összefüggésben áll az egykori hiánygazdasággal, ahol a legfontosabb feladat a termelés fokozása volt. A piackutatási ismeretek hiánya szintén hozzájárulhat ehhez a képhez.

A megrendelők felkutatása és megszerzése nem számít elismert üzleti tevékenységnek, ezért sokan vonakodnak attól, hogy belefogjanak ebbe.

- 2. Mi az oka annak, hogy a magyarok nagy része (65 százaléka) meglehetősen pozitívan viszonyul a vállalkozói létformához (1. kérdés), ugyanakkor nem számítanak arra, hogy az önfoglalkoztatás nagyobb szerepet kap a jövőben? (4. kérdés)**

A két válasz ellentmondásban van egymással, mivel az önfoglalkoztatás elterjedésének első számú eszköze a vállalkozói létforma kialakulása. A fenti ellentmondásos megítélés mögött talán az áll, hogy a válaszadók a „vállalkozás” alatt nem a mikrovállalkozásokat, hanem a nagyobb vállalkozásokat értik. Ám ez csak találgatás. A valós okok feltérképezéséhez részletesebb empirikus elemzést kellene elvégezni.

FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSOK MAGYARORSZÁGGAL KAPCSOLATOSAN

A FELMÉRÉS ADATAI

- **Célcsoport**

A felmérést a magyar népességét tekintve reprezentatív (1000 fő 15 év feletti férfit és nőt tartalmazó) célcsoport körében végeztük el.

- **Módszer:**

A felmérést a C.A.T.I. módszerrel végeztük. A kiválasztás során reprezentatív mintát alkottunk.

- **Kérdőív**

A kérdezőbiztosok a strukturált kérdőíven szereplő kérdéseket a megadott sorrendben és megfogalmazással tették fel.

- **A felmérés időszaka**

A felmérés 2016. június 10. és 23. között zajlott.

1. KÉRDÉS: A MAGYAROK POZITÍVAN VISZONYULNAK A VÁLLALKOZÁSHOZ

- Átlagosan a magyar válaszadók 65 százaléka kedvezően vélekedik a vállalkozásról. Az előző évvel összehasonlítva ez kis mértékű javulást mutat (2015: 61%).
- A magyar válaszadók kedvező megítélésének mértéke továbbra sem éri el a globális átlagot ¹(77 százalék) és az EU átlag ²(74 százalék) alatt marad.
- Az életkor előrehaladtával a vállalkozás kedvező megítélése romlik. Az 50 év alatti válaszadók sokkal kedvezőbben vélekednek, mint az 50 év felettek. Különösen a 35 év alattiak körében nagyon kedvező a vállalkozás megítélése. A tavalyi eredményekkel összehasonlítva az 50 év felettek és a 35 év alattiak kedvezőbben vélekednek, a több korcsoportban közel azonos a megítélés:
 - 35 év alatt: 77 százalék (6 százalékos növekedés 2015-höz képest)
 - 35-49 év között: 66 százalék (2 százalékos csökkenés 2015-höz képest)
 - 50 év felett: 52 százalék (6 százalékos növekedés 2015-höz képest)

¹A nemzetközi átlag a felmérésben részt vevő 45 ország eredményeiből adódik. A 2016-os felmérésben részt vevő országok: Ausztrália, Ausztria, Belgium, Brazília, Bulgária, Kanada, Kína, Kolumbia, Horvátország, Cseh Köztársaság, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Németország, Nagy-Britannia, Görögország, Magyarország, India, Írország, Olaszország, Japán, Korea, Lettország, Litvánia, Malajzia, Mexikó, Hollandia, Norvégia, Lengyelország, Portugália, Románia, Oroszország, Szlovákia, Szlovénia, Dél-Afrikai Köztársaság, Spanyolország, Svédország, Svájc, Tajvan, Thaiföld, Törökország, Ukrajna, az USA és Vietnam.

²A felmérésben részt vevő Európai Unió országok: Ausztria, Belgium, Bulgária, Horvátország, Cseh Köztársaság, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Németország, Nagy-Britannia, Görögország, Magyarország, Írország, Olaszország, Lettország, Litvánia, Hollandia, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovákia, Szlovénia, Spanyolország és Svédország.

- A női válaszadók kicsit kedvezőtlenebbül vélekednek a vállalkozásról, mint a férfiak (nők: 63 százalék; férfiak: 66 százalék). Az előző évhez képest a nők esetében a vállalkozói potenciál kis mértékben emelkedett, míg a férfiak körében változatlan maradt (2015: nők: 56 százalék; férfiak: 67 százalék).
- Az egyetemi diplomával rendelkezők (78 százalék) számottevően kedvezőbbnek ítélik meg az önfoglalkoztatást, mint a diploma nélküliek (61 százalék). A diplomás válaszadók kedvező vélekedése nem változott, a diploma nélküliek körében pedig kis mértékű növekedés tapasztalható a kedvező megítélést tekintve (2015: diplomások: 79 százalék; diploma nélküliek: 57 százalék).
- A magyar vállalkozói potenciál³ enyhe növekedést mutat: Magyarországon a válaszadók 38 százaléka el tudná képzelni saját vállalkozás beindítását (2015-ben ez az arány 35 százalék volt).
- A magyar vállalkozói potenciál elmarad a globális értéktől (43 százalék), de nagyjából megfelel az EU átlagnak (39 százalék).
- A felmérés szerint a kor befolyásolja a vállalkozói potenciált. Az életkor előrehaladtával a vállalkozói potenciál csökken. Különösen az 50 év feletti válaszadók körében tapasztalható alacsony érték. A 35 év feletti korcsoportban a potenciál növekedése figyelhető meg, míg a 35 év alatti válaszadók körében az érték változatlan maradt.
 - 35 év alatt: 49 százalék (1 százalékos csökkenés 2015-höz képest)
 - 35-49 év között: 41 százalék (7 százalékos növekedés 2015-höz képest)
 - 50 év felett: 26 százalék (4 százalékos növekedés 2015-höz képest)
- A magyar férfiak (43 százalék) sokkal inkább hajlandóak lennének egy vállalkozás indítására, mint a női válaszadók (34 százalék). A nők esetében a vállalkozói potenciál emelkedett, míg a férfiak körében változatlan maradt (2015: nők: 29 százalék; férfiak: 41 százalék).
- A felmérés szerint az iskolázottság befolyásolja a vállalkozói potenciált (diplomások: 48 százalék; diploma nélküliek: 36 százalék). Az előző évhez képest az egyetemi diplomával rendelkezők körében a vállalkozói potenciál nem változott, míg a diploma nélküli válaszadók körében kis mértékű növekedés tapasztalható (2015: diplomások: 47 százalék; diploma nélküliek: 32 százalék).
- Általánosan elmondható, hogy a vállalkozást kedvezően megítélő válaszadók esetében a vállalkozói potenciál is magasabb.

3. KÉRDÉS: MAGYAR AESI PONTSZÁM: NINCS JELENTŐS VÁLTOZÁS

- A 2016-os jelentésben - az Amway Globális Vállalkozói Jelentés történetében másodjára - szerepel az Amway Vállalkozói Index (AESI) fogalma. Az AESI a tervezett viselkedés elméletén alapul⁴. Ez az elmélet három dimenziót foglal

³ Vállalkozói potenciál = az összes olyan válaszadó száma, aki azt nyilatkozta, hogy „El tudom képzelni egy saját vállalkozás indítását”.

⁴ Ajzen, I. (1991). A tervezett viselkedés elmélete. *Organizational Behavior and Human Decision Process*,

magában: 1. Kívánatosság: a válaszadók számára kívánatos-e a vállalkozás indítása, 2. Megvalósíthatóság: a válaszadók felkészültnek érzik-e magukat egy vállalkozás indítására, és 3. Ellenállás a társadalmi nyomással szemben: a válaszadók hagyják-e, hogy társadalmi környezetük, pl. a családjuk és barátaik lebeszéljék őket egy vállalkozás indításáról.

- A magyarországi AESI pontszám⁵ 39, ami csaknem megegyezik a tavalyi értékkel (37). Ugyanakkor ez a pontszám jelentősen elmarad a globális értéktől (50) és az EU átlagától (45).
- Az AESI pontszám három aldimenziójának elemzése szerint Magyarországon a válaszadók 40 százaléka szeretne vállalkozó lenni, vagyis e tekintetben alig történt változás (2015: 38 százalék). A magyar válaszadók 23 százaléka gondolja úgy, hogy rendelkezik a vállalkozás indításához szükséges képességekkel (2015: 22 százalék). 55 százalékuk biztos abban, hogy nem adnák fel a vállalkozás indításával kapcsolatos álmaikat, ha családjuk vagy barátaik megpróbálnák lebeszélni őket erről (2015: 52 százalék). Vagyis egyik dimenzióban sem történt jelentős változás.
- A magyar dimenziók kissé eltérnek a globális és az EU átlagától.

Világszerte a válaszadók 56 százaléka szeretne vállalkozást indítani. 46 százalékuk biztos abban, hogy rendelkezik ehhez a megfelelő képességekkel. Kicsit többen (49 százalék) vélik úgy, hogy nem adnák fel a vállalkozás indításával kapcsolatos álmaikat, ha családjuk vagy barátaik megpróbálnák lebeszélni őket erről.

Az EU-ban a válaszadók 47 százaléka szeretne vállalkozást indítani. Az EU-s válaszadók 40 százaléka úgy gondolja, hogy rendelkezik a vállalkozás indításához szükséges képességekkel, és 48 százalékuk képes lenne leküzdeni a társadalom ellenállását.

A magyar válaszadók a globális és EU átlagnál kevésbé vágynak egy új vállalkozás indítására. A globális és EU átlaggal összehasonlítva a magyarok sokkal kevésbé biztosak abban, hogy rendelkeznek az ehhez szükséges képességekkel. Ugyanakkor a magyar válaszadók jobban ellenállnak a társadalmi nyomásnak, mint a többi (globális és EU) válaszadó.

- A magyarok 14 százaléka ért egyet mindhárom dimenzióval. Ők tehát szeretnének saját vállalkozást indítani, biztosak abban, hogy rendelkeznek a szükséges képességekkel, és nem adnák fel a vállalkozás indításával kapcsolatos álmaikat, ha családjuk vagy barátaik megpróbálnák lebeszélni őket erről.
- Globálisan ez az arány 24 százalék, ami valamivel magasabb az EU átlagánál (19 százalék). A magyar eredmények tehát egyértelműen elmaradnak mindkét átlagtól.
- Ami a részleteket illeti, az AESI pontszám a nők esetében (36) alig változott (2015: 35 pont). Míg a megvalósíthatóság és a stabilitás azonos szinten maradt, a vágy kis mértékben növekedett:

50(2), 179-211; Krueger, N. F & Brazeal, D. V. (1994). Vállalkozói potenciál és potenciális vállalkozók. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 18(3), 91-104.

⁵ Az AESI pontszám 0 és 100 között lehet. A pontszámot a három terület átlagából számítják ki.

- Vágy: 37 százalék (3 százalékos növekedés 2015-höz képest)
- Megvalósíthatóság: 19 százalék (1 százalékos csökkenés 2015-höz képest)
- Stabilitás: 52 százalék (2 százalékos növekedés 2015-höz képest)

A férfiak továbbra is magasabb pontszámot értek el (2016: 43; 2015: 40), esetükben a megvalósíthatóság és a stabilitás aránya emelkedett.

- Vágy: 44 százalék (1 százalékos növekedés 2015-höz képest)
- Megvalósíthatóság: 27 százalék (3 százalékos növekedés 2015-höz képest)
- Stabilitás: 59 százalék (5 százalékos növekedés 2015-höz képest)

Összefoglalva tehát: a férfiak pontszáma minden dimenzióban kissé magasabb volt.

- A különböző korcsoportok AESI pontszámának összehasonlításából kiderül, hogy az 50 év feletti magyar válaszadók a többi csoportnál sokkal alacsonyabb pontszámot értek el. A 35 és 49 év közötti válaszadók pontszáma jelentősen emelkedett, a többiek esetében pedig a pontszám nem változott.
 - 35 év alatt: 46 (nem változott 2015-höz képest)
 - 35-49 év között: 44 (5 pontos növekedés 2015-höz képest)
 - 50 év felett: 30 (1 pontos növekedés 2015-höz képest)

A saját vállalkozás indítása iránti vágy az életkor növekedésével egyértelműen csökken. Az előző évhez viszonyítva csak a 35-49 év közötti válaszadók körében mutatkozik jelentősebb javulás:

- 35 év alatt: 58 százalék (nincs változás 2015-höz képest)
- 35-49 év között: 42 százalék (3 százalékos növekedés 2015-höz képest)
- 50 év felett: 22 százalék (2 százalékos növekedés 2015-höz képest)

A 35 és 49 év közötti válaszadók a legbiztosabbak a saját képességeikben. A magabiztosság aránya a 35 év alattiak körében csökkent, a többi korcsoportban emelkedett:

- 35 év alatt: 20 százalék (3 százalékos csökkenés 2015-höz képest)
- 35-49 év között: 28 százalék (4 százalékos növekedés 2015-höz képest)
- 50 év felett: 22 százalék (3 százalékos növekedés 2015-höz képest)

Az 50 év alatti válaszadók sokkal jobban ellenállnak a társadalmi nyomásnak, mint az 50 év felettiak. E tekintetben a 35 és 49 év közötti válaszadók körében jelentős növekedés tapasztalható:

- 35 év alatt: 60 százalék (3 százalékos növekedés 2015-höz képest)
- 35-49 év között: 62 százalék (9 százalékos növekedés 2015-höz képest)
- 50 év felett: 45 százalék (2 százalékos csökkenés 2015-höz képest)

- A felmérés szerint az iskolázottság befolyásolja az AESI pontszámot (diplomások: 48; diploma nélküliek: 38). A diplomások körében az értékek kis mértékben változtak, a diploma nélküliek esetén pedig csaknem azonosak maradtak (2015: diplomások: 44; diploma nélküliek: 36).

A háromból két dimenzió értékei egyértelműen változtak. Az egyetemi diplomával rendelkező válaszadók sokkal szívesebben indítanának vállalkozást (egyetemi diplomások: 43 százalék; egyetemi diploma nélküliek: 40 százalék). Az egyetemi diplomával rendelkező válaszadók továbbá határozottan jobban bíznak a képességeikben (egyetemi diplomások: 34 százalék; egyetemi diploma nélküliek: 20 százalék) és jobban ellen tudnak állni a társadalmi nyomásnak (egyetemi diplomások: 66 százalék; egyetemi diploma nélküliek: 53 százalék).

Érdekes módon mindegyik megváltozott értéknél növekedés volt tapasztalható.

- A magas AESI pontszámmal rendelkező válaszadók körében a vállalkozás indításának szándéka és a saját képességeikkel kapcsolatos meggyőződés magasabb vállalkozói potenciálra utal.

2. KÉRDÉS: A MAGYAROK FÜGGETLENSÉGRE VÁGYNAK

- A magyar válaszadók számára az elmúlt évhez hasonlóan továbbra is
 1. „a munkáltatótól való függetlenség, saját főnököm lehetek” (41 százalék),
 2. a „mellékes jövedelmi lehetőségek” (33 százalék) és
 3. az „önmegvalósítás, lehetőség a saját ötletek megvalósítására” (31 százalék)a legvonzóbb érvek a saját vállalkozás indítása mellett. A többi érv ezek mögött végzett:
 4. „a család, a szabadidő és a munkaidő jobb összeegyeztethetősége” (23 százalék)
 5. „visszatérés a munkaerőpiacra, a munkanélküliség alternatívája” (10 százalék)
- A sorrend az előző évhez képest nem változott, mivel csak kisebb eltérések figyelhetők meg: „a munkáltatótól való függetlenség, saját főnököm lehetek” (+4 százalék), „a család, a szabadidő és a munkaidő jobb összeegyeztethetősége” (+3 százalék), „mellékes jövedelmi lehetőségek” (+1 százalék), „visszatérés a munkaerőpiacra” (-3 százalék). Az „önmegvalósítás” helyzete nem változott.
- A magyar válaszadók ugyanazt a három érvet tartják a legvonzóbbnak egy vállalkozás indítása mellett, mint a globális vagy az EU átlag. A szempontok közötti sorrend azonban kis mértékben eltérő. Az EU és globális átlagokkal összehasonlítva a magyar válaszadók kisebb arányban szavaztak egy-egy érv mellett.

Globálisan a legfontosabb érvek „a munkáltatótól való függetlenség” (50 százalék), az „önmegvalósítás” (47 százalék) és a „mellékes jövedelmi lehetőségek” (37 százalék) voltak. A „család, a szabadidő és a munkaidő jobb összeegyeztethetősége” a negyedik helyen áll (33 százalék). Globálisan a válaszadók a „visszatérés a munkaerőpiacra” érvet találták a legkevésbé vonzóknak (25 százalék).

Az EU-ban szintén „a munkáltatótól való függetlenség” (49 százalék), az

„önmegvalósítás” (44 százalék) és a „mellékes jövedelmi lehetőségek” (32 százalék) számítanak a legvonzóbb érveknek. A „család, a szabadidő és a munkaidő jobb összeegyeztethetősége” (25 százalék) az EU-ban is a negyedik helyre került. A „visszatérés a munkaerőpiacra” érvet az EU-s válaszadók a globális átlaghoz hasonlóan értékelték (23 százalék).

- Ha megnézzük a válaszadók életkorát, a sorrend kissé megváltozik. A 35 év alattiak a „függetlenséget” sorolják az első helyre (55 százalék). A második helyen az „önmegvalósítás” (44 százalék), a harmadik helyen pedig a „mellékes jövedelmi lehetőségek” (34 százalék) áll. A 35 és 49 év közötti válaszadók szintén a „függetlenséget” tartják a legfontosabbnak (40 százalék), de a második helyre sorolják a „mellékes jövedelmi lehetőségeket” (33 százalék), a harmadik helyen pedig az „önmegvalósítás” áll (26 százalék), melyet szorosan követ a „családdal” kapcsolatos érv (24 százalék). Az 50 év feletti válaszadók az első helyre sorolták a „mellékes jövedelmi lehetőségeket” (32 százalék), szorosan ezután következett a „függetlenség” (29 százalék). Az „önmegvalósítást” csak jóval ezután említették (20 százalék).⁶
- A nők és férfiak nagyjából azonosan rangsorolták a szempontokat. Mindkét nem számára a „függetlenség” a legvonzóbb érv (nők: 38 százalék; férfiak: 45 százalék). Második helyen a „mellékes jövedelmi lehetőségek” állnak (nők: 35 százalék; férfiak: 31 százalék), ezt követi az „önmegvalósítás” (nők: 29 százalék; férfiak: 32 százalék), ami a férfiak számára ugyanolyan vonzó, mint a „mellékes jövedelmi lehetőségek”. Az előző évhez képest csak két jelentősebb változás figyelhető meg: a nők körében 5 százalékkal emelkedett a „család”, mint szempont vonzereje, a férfiak pedig 9 százalékkal nagyobb arányban szavaztak a „függetlenség” mellett.

Ami az iskolázottságot illeti, némi eltérés megfigyelhető az arányokban. Míg az egyetemi diplomával rendelkező válaszadónál a „mellékes jövedelmi lehetőségek” (44 százalék), a „függetlenség” (43 százalék) és az „önmegvalósítás” (41 százalék) közel azonos arányt képvisel, a diploma nélküliek esetében egyértelműen a „függetlenség” (41 százalék) áll az első helyen. A második helyre a „mellékes jövedelmi lehetőségek” (31 százalék) került, és szorosan ezt követi az „önmegvalósítás” (28 százalék).⁷

4. KÉRDÉS: A MAGYAROK NEM GONDOLJÁK, HOGY A JÖVŐBEN NAGYOBB SZEREPET KAP AZ ÖNFoglalkoztatás

- Arra a kérdésre, hogy hogyan változik az önfoglalkoztatók aránya⁸ Magyarországon az elkövetkező öt évben, a válaszadók mindössze 18 százaléka felelte azt, hogy szerinte többen választják majd az önfoglalkoztatást, míg 43 százalékuk szerint az önfoglalkoztatás aránya a maihoz képest nem változik. A

⁶ Az 50 év feletti válaszadók 29 százaléka egyik érvet sem találta vonzónak.

⁷ A diplomával nem rendelkező válaszadók 20 százaléka egyik érvet sem találta vonzónak.

⁸ A 2016-os AGER felmérésben az önfoglalkoztatás definíciója a következő: „Míg a munkavállalók rendszeres fizetést kapnak a munkáltatójuktól, addig az önfoglalkoztatóknak közvetlenül a megrendelőik fizetnek. Az önfoglalkoztatók úgy szerzik meg a jövedelmüket, hogy termékeket értékesítenek, vagy szolgáltatásokat nyújtanak az általuk kialakított megrendelői kör részére.”

válaszadók 26 százaléka úgy ítéli meg, hogy az önfoglalkoztatás jelentősége csökkenni fog.⁹ A fentiek alapján tehát a magyar válaszadók arra számítanak, hogy az önfoglalkoztatás csökkenni fog a következő öt évben.

- A nemzetközi átlaggal összehasonlítva kevesebb magyar válaszadó számít arra, hogy növekszik az önfoglalkoztatás jelentősége az elkövetkező öt évben (globálisan: növekszik: 39 százalék; azonos marad: 30 százalék; csökken: 22 százalék). Az EU-tagállamok átlagához képest (növekszik: 35 százalék; azonos marad: 30 százalék; csökken: 24 százalék) a magyarok sokkal kevésbé hisznek az önfoglalkoztatás növekedésében.
- A férfi és a női válaszadók véleménye e tekintetben csak kis mértékben különbözik. A nők 17 százaléka és a férfiak 20 százaléka véli úgy, hogy az önfoglalkoztatás szerepe nagyobb lesz, mint ma. A nők és a férfiak 43 százaléka szerint az önfoglalkoztatás jelentősége nem változik a jelenlegihez képest. A felmérésben részt vevő nők 24 százaléka, a férfiak 28 százaléka úgy gondolja, hogy az emberek kisebb valószínűséggel fogják választani az önfoglalkoztatást, mint ma.
- Ha megnézzük a korcsoportokat, láthatjuk, hogy a 35 év alattiak hisznek a leginkább abban, hogy az önfoglalkoztatás szerepe a mainál nagyobb lesz:
 - 35 év alatt: Jobban: 20 százalék, azonos: 47 százalék, kevésbé: 22 százalék
 - 35-49 év között: Jobban: 18 százalék, azonos: 44 százalék, kevésbé: 25 százalék
 - 50 év felett: Jobban: 17 százalék, azonos: 38 százalék, kevésbé: 31 százalék
- Az iskolázottság szerinti megoszlást tekintve a diplomás magyar válaszadóknak kicsit nagyobb része gondolja azt, hogy öt éven belül emelkedni fog az önfoglalkoztatás aránya, mint a diploma nélküliek (diplomások: 21 százalék; diploma nélküliek: 18 százalék). Az egyetemi diplomával rendelkezők 49 százaléka úgy véli, hogy az önfoglalkoztatás jelentősége nem változik, a diploma nélküliek körében valamivel kevesebben vannak ezen a véleményen (42 százalék). Az egyetemi diplomával rendelkező válaszadók 22 százaléka és a diploma nélküliek 27 százaléka úgy véli, hogy az önfoglalkoztatás szerepe kisebb lesz, mint ma.
- Azok a válaszadók, akik magas AESI pontszámmal rendelkeznek, pozitívan ítélik meg a vállalkozást és szívesen indítanának saját vállalkozást, úgy gondolják, hogy a jövőben többen választják majd az önfoglalkoztatást.

5. KÉRDÉS: A MAGYAROK KEVÉSBÉ HAJLANDÓAK A MEGRENDELŐK FELKUTATÁSÁRA ÉS MEGSZERZÉSÉRE

- Arra a kérdésre, hogy önfoglalkoztatóként mennyire szívesen végeznék új megrendelők felkutatását és megszerzését, a magyarok nagyobb része nemleges

⁹ A magyar válaszadók 13 százaléka nem válaszolt erre a kérdésre.

választ adott. A válaszadóknak csak 31 százaléka végezné szívesen ezt a tevékenységet, 59 százalékuk nem szívesen látna neki a megrendelők felkutatásának.

- Ennek alapján Magyarországon sokkal kevesebb válaszadó foglalkozna szívesen a megrendelők felkutatásával és megszerzésével, mint a globális átlag (szívesen: 56 százalék; nem szívesen: 37 százalék) és az Európai Unióban mért átlag (szívesen: 51 százalék; nem szívesen: 40 százalék).
- Ami az életkort illeti, idősebb korban kevésbé szívesen foglalkoznak a válaszadók ezzel a tevékenységgel. A 35 év alattiak (42 százalék) és a 35 és 49 év közöttiek (30 százalék) inkább hajlandók a megrendelők felkutatására és megszerzésére, az 50 év feletti körében ez az arány mindössze 21 százalék. Következésképp, a válaszadók nagyobb része nem szívesen végzi ezt a feladatot. Magyarországon a 35 év alattiak 50 százaléka, a 35 és 49 év közöttiek 62 százaléka és az 50 év feletti 66 százaléka nem szívesen foglalkozna ezzel a tevékenységgel.
- A női válaszadók 26 százaléka, a férfiak 36 százaléka nyilatkozott úgy, hogy önfoglalkoztatóként szívesen vállalná a megrendelők felkutatását és megszerzését. Ebből következik, hogy a nők nagyobb része nem szívesen végezné ezt a tevékenységet (nők: 63 százalék; férfiak: 55 százalék).
- Az iskolázottság tekintetében az egyetemi diplomával rendelkező válaszadók 33 százaléka foglalkozna szívesen ezzel a feladattal, míg a diploma nélküliek kicsit kevesebben (30 százalék) nyilatkoztak úgy, hogy szívesen vállalnák a megrendelők felkutatását és megszerzését. Ugyanakkor a diplomások és a diploma nélküliek 59 százaléka úgy nyilatkozott, hogy nem szívesen végezné ezt a feladatot.
- A magas AESI pontszámmal rendelkező válaszadók körében azok, akik jobban szeretnék vállalkozást indítani és biztosabbak az ehhez szükséges képességeik meglétében, szívesebben vállalnák a megrendelők felkutatását és megszerzését.

FÜGGELÉK KÉRDŐÍV

Az alábbi kérdések a „vállalkozás” fogalmára vonatkoznak. Definíció szerint a „vállalkozás” egy cég alapítása és valamilyen termék vagy szolgáltatás nyújtása a cég ügyfeleinek.

1. Mi a véleménye a vállalkozásról? Ön az alábbi állítások közül melyikkel ért egyet?

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Csak egy válasz adható!

A vállalkozásról alkotott véleményem ...

... pozitív ...

- ...és el tudom képzelni egy saját vállalkozás indítását
 ...ugyanakkor nem tudom elképzelni egy saját vállalkozás indítását

... negatív ...

- ...ugyanakkor el tudom képzelni egy saját vállalkozás indítását
 ...és nem tudom elképzelni egy saját vállalkozás indítását
 Nem tudom / Nem válaszolok **(NE mutassa meg és NE olvassa fel!)**

2. Az alábbi tényezők közül Ön szerint melyek a magánvállalkozás indítása mellett szóló legfőbb érvek?

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Több válasz lehetséges! A válaszlehetőségeket véletlenszerűen adja meg!

- A család, a szabadidő és a munkaidő jobb összeegyeztethetősége
 Mellékes jövedelmi lehetőségek
 Önmegvalósítás, lehetőség a saját ötletek megvalósítására
 A munkáltatótól való függetlenség, saját főnököm lehetek
 Visszatérés a munkaerőpiacra, a munkanélküliség alternatívája
 A fentiek közül egyik sem **(NE mutassa meg és NE olvassa fel!)**

3. Ha helyzetére gondol, egyetért-e ezzel az állítással? (a tervezett viselkedés elmélete alapján; elemei: megítélések, társadalmi normák és az észlelt viselkedési kontroll)

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Minden állításhoz csak egy válasz adható! A válaszlehetőségeket véletlenszerűen adja meg!

	Igen	Nem
A vállalkozás indítása számomra egy vonzó karrierlehetőség beteljesülését jelenti.	☐	☐
A családom és az ismerősem soha nem próbáltak lebeszélni egy vállalkozás indításáról.	☐	☐
Rendelkezem a vállalkozás indításához szükséges képességekkel és erőforrásokkal.	☐	☐

4. Ön szerint hogy alakul az önfoglalkoztatás az elkövetkező öt évben?

Míg a munkavállalók rendszeres fizetést kapnak a munkáltatójuktól, addig az önfoglalkoztatóknak közvetlenül a megrendelőik fizetnek. Az önfoglalkoztatók úgy szerzik meg a jövedelmüket, hogy termékeket értékesítenek, vagy szolgáltatásokat nyújtanak az általuk kialakított megrendelői kör részére.

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Csak egy válasz adható!

Öt év múlva a hazámban az emberek ...

... nagyobb valószínűséggel fogják választani a teljes vagy részmunkaidős önfoglalkoztatást, mint ma.

... ugyanolyan valószínűséggel fogják választani a teljes vagy részmunkaidős önfoglalkoztatást, mint ma.

... kisebb valószínűséggel fogják választani a teljes vagy részmunkaidős önfoglalkoztatást, mint ma.

Nem tudom / Nem válaszolok **(NE mutassa meg és NE olvassa fel!)**

5. Önfoglalkoztatóként Ön mennyire szívesen végezné új megrendelők felkutatását / megszerzését?

Mutassa meg / olvassa fel a listát! Csak egy válasz adható!

Nagyon szívesen

Elég szívesen

Nem szívesen

Nagyon nem szívesen

Nem tudom / Nem válaszolok **(NE mutassa meg és NE olvassa fel!)**

